

گاهنامه خبری – تحلیلی «آفریقا»

شماره ۲۳

نیمه دوم اسفند ۱۳۹۹

صاحب امتیاز: مرکز مطالعات آفریقا (دانشگاه تربیت مدرس)

مدیر مسئول: دکتر سیروس احمدی نوحدانی

سر دبیر: دکتر میثم میرزائی تبار

مدیر اجرایی: دکتر مجید رسولی

سر مقاله

به نام خدا

عناصر تأثیرگذار شیعه در غرب آفریقا

یکی از مشخصه‌های عرصه پهناور آفریقا، وجود نحله‌های متعدد ایدئولوژیک و مذهبی در کشورهای مختلف این قاره و تنوع مذهبی در قالب ادیان آسمانی و پدیدارهای نوظهور ایدئولوژیک است. در این میان، مسلمانان آفریقا موقعیت ویژه‌ای دارند. هر چند اکثریت مسلمانان این قاره اهل تسنن هستند، اما جنبش‌های شیعه در اقصی نقاط آن حضور تأثیرگذاری بر جغرافیای سیاسی و افکار عمومی دارند. با وجود این، مهمترین مؤلفه در مسیر احیای تفکر اصیل شیعی در کشورهای آفریقایی را می‌توان در مبلغان و عناصر تأثیرگذاری دانست که ذوب در آموزه‌های دینی شده و با تأسی از فرهنگ مقاومت، جهاد اصیل، شهادت و روحیه مبارزه با استبداد، زندگی خود را وقف احیای شریعت حقه کرده‌اند. از جمله این افراد می‌توان به شیخ ابراهیم زکزاکی، شیخ عبدالمنعم الزین و شیخ شریف محمدعلی حیدره اشاره کرد.

شیخ ابراهیم زکزاکی، مهمترین شخصیت تأثیرگذار مسلمان و شیعه در آفریقا است. وی در نیجریه به عنوان بزرگترین کشور مسلمان نشین این قاره موفق شد تا تعداد قابل توجهی از مردم این کشور را به مذهب تشیع سوق دهد. فعالیت‌های جریان حامی شیخ زکزاکی با وجود اینکه با فشارها و سرکوب سنگین از سوی حاکمیت این کشور مواجه شده، اما همچنان در حال افزایش است. برخی آمارها تعداد شیعیان حامی شیخ زکزاکی در نیجریه را بالغ بر ۱۰ میلیون نفر ارزیابی می‌کنند. شیخ زکزاکی در حال حاضر در زندان به سر می‌برد و فعالیت‌های جریان حامی وی تحت تدابیر شدید امنیتی حاکمیت نیجریه قرار دارد.

شیخ عبدالمنعم زین، شیعه لبنانی الاصل ساکن سنگال یکی دیگر از تأثیرگذارترین شیعیان در روند ترویج تشیع در غرب آفریقا است. وی از سال ۱۹۶۹ میلادی و به توصیه امام موسی صدر برای رسیدگی به امور لبنانی‌های مهاجر و ترویج تشیع به سنگال رفت. وی توانست جایگاه مناسبی در بین ملت و دولت سنگال پیدا کند. به گونه‌ای که امروز از او به عنوان «خلیفه شیعه» یاد می‌شود. عبدالمنعم زین پایه‌گذار و رئیس مؤسسه اسلامی اجتماعی و عضو مجمع جهانی اهل بیت (ع) و مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی است. وی در حال حاضر نایب‌رئیس شورای عالی اسلامی در سنگال است؛ مرکزی که با استفاده از ۱۲۰ مدرسه دینی باعث شیعه شدن بیش از ۱۶۰ هزار سنگالی شده است.

شیخ شریف محمد علی حیدره، رئیس مؤسسه اسلامی مزدھر یکی دیگر از افرادی است که به عنوان رهبر جریان‌های شیعه در غرب آفریقا به شمار می‌رود. او چندین کتاب تالیف کرده است. کتاب‌های «حقایق روشن برای زندگی پیامبر(ص) اسلام» و «آیا عاشورا روز جشن است یا روز اندوه» که به زبان‌های عربی و فرانسه چاپ شده، از کتاب‌های وی است. محمدعلی حیدره از سال ۲۰۰۳ میلادی تاکنون موفق شده است تا یکی از مهمترین عوامل تأثیرگذار در زمینه گسترش تشیع و افزایش پیروان خاندان اهل بیت عصمت و طهارت در غرب آفریقا به ویژه سنگال، موریتانی و غنا باشد.

مهم‌ترین شاخصه حضور و گسترش شمار شیعیان در غرب آفریقا را می‌توان قرار گرفتن آن در بستر خاص تاریخی و جلوگیری از خشونت و قوه قهریه در پذیرش این مکتب دانست؛ به گونه‌ای که این مؤلفه برگرفته از تمایل افکار عمومی آفریقا نسبت به مبانی و ارزش‌های اسلام اصیل در مکتب تشیع است. علاوه بر این شرایط، عوامل دیگری نیز در گرایش افکار عمومی این قاره نسبت به تشیع تأثیرگذار است. یکی از مهمترین عوامل، رویکرد مبارزاتی نهفته در ایدئولوژی شیعه مبتنی بر مقاومت در برابر ظلم، استعمار و طاغوت است. مبارزه با استبداد و استعمار به عنوان گمشده ملت‌های مستضعف به عاملی درون‌زا برای جذب نخبگان ناامید از معادلات امپریالیستی جهان به تشیع تبدیل شده است. برای درک بهتر این مطلب کافی است گرایش‌های مبارزه‌طلبی و مقاومت شیعی را در برابر آموزه‌های تسلیم‌پذیر جریانی همچون وهابیت قرار دهیم که نه تنها سکوت و تسلیم در برابر طاغوت را به بهانه «اطاعت از ولی‌امر» با هر مختصات فکری و فرهنگی تأیید می‌کند، بلکه مبارزه برای براندازی حاکمیت‌های طاغوتی را از محرّمات می‌داند.

علاوه بر آنچه گفته شد، حضور اکثریت اهل تسنن مالکی و شافعی در آفریقا زمینه‌ساز همگرایی بیشتر مردم با اهل بیت عصمت و طهارت (ع) و گرایش آنها به سمت آموزه‌های تشیع شده است. همین موضوع را می‌توان در مقاومت بخش عمده افکار عمومی آفریقا در مقابل تبلیغات گسترده وهابیت مشاهده کرد. آفریقایی‌تبارها که شخصیتی مسالمت‌جو دارند، تا حد زیادی در برابر رویکردهای خشن وهابیت سعودی ایستادگی می‌کنند، البته سعودی‌ها با طرح‌های متعدد سعی در برطرف کردن این نقیصه دارند، اما به نسبت هزینه‌های بسیار بالایی که در آفریقا انجام داده‌اند، هنوز نتیجه قابل توجهی نگرفته‌اند.

دکتر مجید رسولی

عضو هیأت علمی مرکز مطالعات آفریقا

اخبار و گزارش‌های خبری

یادداشت تحلیل‌گر مصری درباره منطق ایران

می‌ورود. حسن روحانی، [رئیس‌جمهور این کشور] بارها اعلام کرده که سیاست ایران بر این اصل است که اگر آمریکایی‌ها یک گام بردارند، ما نیز یک گام بر می‌داریم. اگر آمریکایی‌ها همه گامها را بردارند ما نیز تمامی گامها را با هم بر خواهیم داشت.

اسرائیل درخواست کرده که در مذاکراتی که اتحادیه اروپایی به آن فراخوانده، شرکت کند اما این درخواست مردود است زیرا ایران اساساً با مشارکت هر کشوری غیر از کشورهای امضاکننده توافق سال ۲۰۱۵ در این مذاکرات به ویژه اسرائیل که مخالفت آن با این توافق بر کسی پوشیده نیست و خواستار تداوم استفاده از گزینه نظامی [علیه تهران] است، مخالف است.

امروز آمریکا باید روش خود را تغییر دهد و به توافق هسته‌ای که دولت ترامپ از آن خارج شد، بدون پیش‌شرط بازگردد. باید ایران را که با عزت و خونسردی رفتار کرد و در مدیریت این منازعه و تعامل با تحریم‌های اقتصادی، فنی و دیپلماتیک تحمیلی آمریکا موفق بود، ستود. تحریم‌هایی که با هدف به زانو درآوردن ایران و پذیرش دیکته‌های آمریکایی - صهیونیستی اعمال شد.

لذا اکنون توپ در زمین آمریکاست. به ویژه که جو بایدن از قصدش برای احیای توافق هسته‌ای خبر داده است. آمریکا باید حسن نیت خود را ثابت کند و به اعتمادسازی و کنار گذاشتن سیاست فشار حداکثری دولت ترامپ علیه ایران روی آورد. قبل از آن که از تهران پایبندی به شروطی که به آن متعهد شده بود، را مطالبه کند، باید ابتکار عمل برای رفع تحریم‌ها را به دست گیرد و به تعهدات خود در قبال توافق هسته‌ای و قطعنامه ۲۲۳۱

سنا السعید، تحلیل‌گر مصری در یادداشتی برای روزنامه مصری «الوفد» با دفاع از منطق ایران در قبال عهدشکنی دولت دونالد ترامپ و خروج از برجام نوشت: «ایران در موضعی که در واکنش به بیرون رفتن دولت ترامپ از توافق هسته‌ای در می ۲۰۱۸ و در پی آن، تشدید تحریم‌ها علیه این کشور اتخاذ کرد، حق داشت. ایران [در واکنش به این اقدام دولت آمریکا]، ابتکار عمل را برای کاهش همکاری خود با آژانس بین‌المللی انرژی اتمی به کار گرفت و به کار بازرسی‌های ناگهانی از سایت‌های اعلام نشده مشکوک به فعالیت هسته‌ای پایان داد و میزان غنی‌سازی اورانیوم را به ۲۰ درصد افزایش داد.

بایدن با پیشنهاد اتحادیه اروپایی مبنی بر پیوستن به مذاکرات با ایران به منظور احیای توافق هسته‌ای تاریخی که در ژوئیه ۲۰۱۵ میان ایران و گروه ۵+۱ امضا شد، موافقت کرد. آمریکایی‌ها به بازگشت ایران به میز مذاکرات امیدوارند. اما ایران این پیش‌شرط را گذاشته است که تحریم‌های خصمانه و ظالمانه، برداشته شود.

برخی نگران هستند که پیشنهاد مذاکرات موجب سوق دادن ایران به آغاز مذاکرات دیگر شده و از طریق آن مطالبات جدیدی به عنوان شرایط ادعان انطباق تهران از رهگذر حصول توافقی در خصوص موشک‌های بالستیک طرح شود. امری که ایران آن را رد می‌کند و بر ضرورت رفع تحریم‌های تحمیلی ترامپ که موجب مشکلاتی حقیقی برای مردم آن شده، تأکید دارد. لذا رفع تحریم‌ها موجب ایجاد فضای تنفس برای ایران خواهد شد.

ایران همچنین بر ضرورت بازگشت بدون قید و شرط آمریکا به توافق ۲۰۱۵ که ترامپ از آن بیرون آمده، اصرار

سال ۲۰۱۶ عمل کند. قطعنامه‌ای که توافق هسته‌ای امضا شده در ۲۰۱۵ را تأیید کرد و با تصویب آن هر شش قطعنامه پیشین که علیه ایران صادر شده و منجر به تحریم‌های وسیع علیه این کشور شده بود، ملغی شد. در غیر این صورت، احیای توافقی که دیگران به آن پایبند نیستند، چه سودی دارد؟ ایران زیر بار زانو زدن، سر خم کردن و تسلیم شدن نمی‌رود. با اطمینان می‌گوییم که احساس غالب امروز حول محور ایران است و این کشور

قطعا در مهار حمله آمریکایی صهیونیستی پیروز خواهد شد و ایالات متحده را که فقط زبان زور را می‌فهمد، وادار خواهد کرد که تحریم‌ها را بردارد».

المصدر: سناء السعيد، الكرة في الملعب الأمريكي..؟، الوفد، ۷ مارس ۲۰۲۱. فی: <https://alwafd.news/essay/61697> ترجمه: خبرگزاری

فارس

جان مگو فولی درگذشت و یک زن رئیس‌جمهور تانزانیا شد / سامیه حسن صلوحی کیست؟

کنند چرا که ماسک‌های تولید کشورهای خارجی می‌تواند خطراتی برای مردم داشته باشد. در پی درگذشت رئیس‌جمهور تانزانیا، سامیه حسن صلوحی، معاون وی، دو هفته عزای عمومی اعلام کرد. طبق قانون اساسی تانزانیا خانم حسن به عنوان معاون رئیس‌جمهوری سوگند یاد کرد و به جای مگو فولی تا پایان دوره ۵ ساله که از سال ۲۰۲۰ آغاز شده است، اداره کشور را عهده دار خواهد بود.

جان مگو فولی، رئیس‌جمهور تانزانیا ۲۸ اسفند ۱۳۹۹ در ۶۱ سالگی درگذشت. علت درگذشت مگو فولی، حمله قلبی اعلام شده است. پیشتر گمانه‌ها حاکی از آن بود که او به کرونا مبتلا شده است. ماگو فولی اعتقادی به لزوم رعایت دستورالعمل‌های بهداشتی نداشت. او بارها از شهروندان کشور خود خواسته بود تا ماسک نزنند. مگو فولی از ۲۷ فوریه در ملاعام ظاهر نشده بود و همین موضوع گمانه‌ها در خصوص احتمال ابتلای او به کرونا را افزایش داده بود. مقام‌های دولت تانزانیا ۱۲ مارس آلودگی رئیس‌جمهور به کووید-۱۹ را شایعه دانستند و تأکید کردند بررسی علائمی چون تب و بیماری آنفولانزا برای رئیس‌جمهور طبیعی است و مردم به شایعاتی که از خارج منتشر می‌شود، توجه نکنند.

سامیه حسن صلوحی نخستین رئیس‌جمهور زن در طول تاریخ تانزانیا است که به مدت ۴ سال ریاست جمهوری این کشور را بر عهده گرفته است. وی طبق بند ۳۷ قانون اساسی این سمت منصوب شد. طبق بند ۳۷ قانون

اواسط فوریه معاون پیشین رئیس‌جمهور تانزانیا به دلیل آنچه از سوی مقام‌های دولتی «بیماری ریوی» عنوان شد، فوت کرد. در همان زمان رسانه‌های آفریقای جنوبی اعلام کردند که معاون مگو فولی به دلیل ابتلا به کرونا جان باخته است. مگو فولی بعد از درگذشت معاونش از شهروندان کشورش خواست تا از ماسک استفاده کنند. او تأکید کرد مردم فقط از ماسک‌های تولید تانزانیا استفاده

اساسی تانزانیای، در صورتی که مقام ریاست جمهوری به هر دلیلی از جمله مرگ خالی باشد، معاون رئیس جمهور جایگزین آن می‌شود و در غیاب او نیز رئیس مجلس این مسئولیت را بر عهده می‌گیرد.

خانم حسن ۱۹ مارس در دارالسلام، بزرگ‌ترین شهر تانزانیای و در حالی که قرآن در دست داشت، سوگند یاد کرد و به عنوان رئیس جمهوری جدید معرفی شد. او که زنی مسلمان است با حجاب در این مراسم حضور داشت.

سامیه حسن صلوحی کیست؟

سامیه در ۲۷ ژانویه ۱۹۶۰ در منطقه زنگبار که از دولت تقریباً خودمختار برخوردار است و ۹۹ درصد از جمعیت آن مسلمان هستند به دنیا آمد.

وی از سال ۲۰۱۵ تاکنون معاون رئیس جمهور تانزانیای بوده است. وزیر دولت در دفتر معاون رئیس جمهور بود و به نمایندگی از کشورش در بسیاری از نشست‌های بین المللی شرکت کرد. صلوحی نماینده تانزانیای در همه نشست‌های سازمان ملل، اتحادیه آفریقا و نیز جمعیت

های توسعه‌ای جنوب آفریقا، مجموعه شرق آفریقا که خارج از تانزانیای برگزار می‌شود، بوده است.

وی از سال ۲۰۰۰ وارد سیاست شد و به عنوان عضو مجلس نمایندگان در زنگبار انتخاب شد و توسط «امانی عبید کرومی»، رئیس جمهور وقت به عنوان وزیر انتخاب شد. در سال ۲۰۱۰ پس از پیروزی، به عنوان عضو مجمع ملی انتخاب شد و در سال ۲۰۱۴ به شورای وزیران راه یافت. در همان سال، به عنوان رئیس سازمان تدوین قانون اساسی جدید در کشور انتخاب شد.

سامیه حسن صلوحی با «حافظ امیر» یک مسئول بازنشسته در بخش کشاورزی، ازدواج کرده است و سه دختر دارد که مشهورترین آنها «موانو حافظ امیر» است که راه مادرش را در سیاست ادامه داد.

منبع: پایگاه خبری جماران، یک زن مسلمان و محجبه برای نخستین بار رئیس جمهور تانزانیای شد؛ سامیه حسن صلوحی کیست + تصاویر، ۲۹ اسفند ۱۳۹۹. در:

<https://www.jamran.news/fa/tiny/news-1501990>

مصر اظهارات مقامات ترکیه را رد کرد

قواعد بین‌المللی و اصل حسن‌همجواری پایبند شده و از مداخله در امور داخلی کشورهای منطقه دست بردارد. این منبع در عین حال بر اهمیت روابط و پیوندهای قوی که مردم دو کشور را به هم نزدیک می‌کند، تأکید کرد. رجب طیب اردوغان رئیس‌جمهور ترکیه در یک کنفرانس مطبوعاتی در استانبول اعلام کرد که همکاری‌های ترکیه با مصر در زمینه‌های اقتصادی، دیپلماتیک و اطلاعاتی ادامه دارد و «مشکلی در این زمینه وجود ندارد».

پیش از آن نیز مولود چاووش اوغلو وزیر خارجه ترکیه گفته بود که آنکارا تماس‌هایی را با مصر چه از طریق دستگاه‌های اطلاعاتی و چه از طریق وزارت خارجه برقرار

یک منبع رسمی مصری در واکنش به اظهارات اخیر مقامات ترکیه درباره روابط قاهره و آنکارا گفت که روابط دیپلماتیک دو کشور همچنان در سطح کاردار است و آنچه از آن به عنوان «از سرگیری تماس‌های دیپلماتیک» یاد شده، هنوز اتفاق نیفتاده است.

رسانه‌های مصری از این منبع نقل کردند که ارتقای روابط دو کشور نیاز به رعایت چارچوب‌های قانونی و دیپلماتیکی دارد که براساس ضرورت‌های امنیت ملی عربی و احترام به اصل حاکمیت، بر روابط میان کشورها حکمفرما است. این منبع گفت که مصر انتظار دارد هر کشوری که خواهان برقراری روابط طبیعی با آن است به

منبع: خبرگزاری جمهوری اسلامی (ایرنا)، مصر: روابط با ترکیه همچنان در سطح کاردار است، ۲۳ اسفند ۱۳۹۹. در: www.irna.ir/news/84261917

کرده است. اوغلو افزود: «تماس‌هایمان با مصر را در سطح دیپلماتیک آغاز کردیم». وی در پاسخ به سؤالی در این رابطه، تأکید کرد که ترکیه و مصر جهت عادی‌سازی روابط دو کشور پیش‌شرط‌هایی مطرح نکردند.

رأی اعتماد به کابینه دولت «وحدت ملی» لیبی / وزیر خارجه جدید کیست؟

انتخابات شورای انتقالی ریاست جمهوری و نخست‌وزیری لیبی ۴ فوریه با حضور «استفانی ویلیامز» معاون فرستاده ویژه سازمان ملل متحد برگزار شد. اعضای شورای سه نفره ریاست جمهوری و نخست‌وزیر لیبی، اداره این کشور را در دوره انتقالی تا ۲۴ دسامبر (سوم دی ۱۴۰۰) و برگزاری انتخابات بر عهده خواهند داشت. در پی رأی اعتماد مجلس نمایندگان لیبی به کابینه دولت وحدت ملی به نخست‌وزیری «عبدالحمید الدیبیه»، نخستین زن در تاریخ لیبی از زمان استقلال این کشور به عنوان وزیر خارجه منصوب شد. «نجلاء المنقوش» اولین وزیر خارجه لیبی از زمان استقلال این کشور در سال ۱۹۵۱ تا کنون است.

نجلاء المنقوش کیست؟

نجلاء المنقوش وزیر خارجه جدید لیبی در عرصه وکالت فعالیت کرده است. وی متخصص امور حقوق جنایی است و قبلاً در شورای ملی انتقالی لیبی فعالیت کرده است.

کابینه دولت موسوم به «وحدت ملی» لیبی، ۱۰ مارس موفق به کسب رأی اعتماد پارلمان شد. ۳۵ عضو کابینه «عبدالحمید الدیبیه» رأی اعتماد ۱۳۲ عضو پارلمان لیبی را کسب کردند. تنها دو نماینده به این کابینه رأی ممتنع دادند و ۳۶ نماینده نیز غایب بودند.

الدیبیه برنامه دولت و اعضای نهایی پیشنهادی را به پارلمان ارائه کرده بود و در نشست پارلمان در شهر «سرت»، نمایندگان به این کابینه رأی اعتماد دادند.

عقیده صالح، رئیس پارلمان از نخست‌وزیر خواست به نقشه راه و برگزاری انتخابات سراسری در موعد مقرر یعنی ۲۴ دسامبر پایبند باشد.

نخست‌وزیر دولت وحدت ملی لیبی پس از جلسه رأی اعتماد از همکاری دولت موقت و دولت وفاق ملی این کشور برای همکاری در شرایط سخت تقدیر کرد و از هیأت سازمان ملل، اعضای کمیته گفت‌وگوی سیاسی و کشورهای لیبی که میزبان مذاکرات طرف‌های مختلف لیبی بودند، تشکر کرد. وی از اعضای پارلمان خواست که با او در ماه‌های اندک باقی‌مانده تا برگزاری انتخابات، همراهی کنند و تنها در شهرهای سرت یا غدامس نشست‌ها را برگزار نکنند، بلکه در هر شهر و مکان دیگری که لازم است این نشست‌ها را برگزار کنند. الدیبیه با تاریخی خواندن این رأی اعتماد، متعهد شد که برای آشتی ملی تلاش کند و مانع تکرار جنگ در کشورش شود و گفت که کشورش با وحدت به ساحل امنیت خواهد رسید.

وزیر خارجه جدید لیبی دکترای خود را در مدیریت نزاع ها و صلح از دانشگاه «جورج مایسون» آمریکا گرفته است. وی پیش از آن فوق لیسانس خود را در همین زمینه از دانشگاه «ایسترن مینی ناپت» آمریکا اخذ کرد. قبل از آن نیز لیسانس خود را در عرصه حقوق جنایی از دانشگاه «قار یونس» شهر «بنغازی» لیبی گرفته بود.

براساس اطلاعاتی که از المنقوش در دسترس است، وی از ساکنان شهر بنغازی در شرق لیبی است و تبار وی به شهر «مصراثه» در غرب پایتخت لیبی بر می‌گردد. المنقوش در شهر بنغازی به دنیا آمد و در همین شهر بزرگ شده است. نجلاء المنقوش در شهر «هاریسونبورگ» در ایالت «ویرجینیا» آمریکا از سال ۲۰۱۲ ساکن است. پدرش نیز پزشک متخصص داخلی و بیماری‌های خونی است.

در زندگینامه اش آمده است که وی در چند کشور عربی و خارجی در زمینه آموزش کادرهای مختلف و پژوهش ها و ارزیابی پژوهش‌های حقوقی فعالیت کرده است. المنقوش همچنین چندین تقدیرنامه و بورس تحصیلی

از جمله بورسیه‌ای از دولت آمریکا به دلیل شایستگی‌اش دریافت کرده است. وی یک فعال جامعه مدنی است و درباره صحنه لیبی و حوادثی که در آن رخ می‌دهد در رسانه‌ها حضور داشته است. در یک فیلم در سال ۲۰۱۱ که در آن زمان المنقوش محجبه بود، وی تأکید کرد که به عنوان یک فعال رسانه‌ای حوادث انقلاب ۱۷ فوریه در شهر بنغازی را پوشش داده و تلاش کرده است که با رسانه‌های خارجی برای انتشار اخبار حوادث در این شهر مرتبط شود. المنقوش به زبان انگلیسی به دلیل تحصیلاتش در ایالات متحده آمریکا کاملاً مسلط است و به این زبان به خوبی صحبت می‌کند. همین امر به وی کمک کرد تا در رسانه‌های خارجی ظاهر شود.

منبع: پایگاه خبری جماران، نجلاء المنقوش کیست؟ اولین وزیر خارجه تاریخ لیبی را بشناسیم + عکس، ۲۱ اسفند ۱۳۹۹.

<https://www.jamaran.news/fa/tiny/news-1500839>

درخواست شورای امنیت سازمان ملل برای خروج فوری نیروهای خارجی از لیبی

شورای امنیت همچنین از تمامی اعضای این شورا خواست تا به تحریم تسلیحاتی سازمان ملل علیه لیبی احترام بگذارند. سازمان ملل از سال ۲۰۱۱ تحریم تسلیحاتی علیه لیبی را آغاز کرده است اما برخی کشورها از جمله امارات و ترکیه بارها این تحریم را نقض کرده‌اند. **منبع:** خبرگزاری فارس، شورای امنیت خروج فوری نیروهای خارجی از لیبی را خواستار شد، ۲۳ اسفند ۱۳۹۹. در: <http://fna.ir/f349e9>

شورای امنیت سازمان ملل متحد از اعطای رأی اعتماد پارلمان لیبی به دولت انتقالی این کشور استقبال کرد و خواستار خروج فوری نیروهای خارجی از لیبی شد. این شورا در بیانیه‌ای از تمامی طرف‌ها برای اجرای کامل توافقنامه آتش‌بس مربوط به ۲۳ اکتبر گذشته درخواست و همه کشورهای عضو این شورا را به احترام به این توافقنامه و اجرای کامل آن تشویق کرده است.

بنابر گزارش سازمان ملل، تا پایان ۲۰۲۰ حدود ۲۰ هزار نظامی و مزدور در لیبی حضور داشتند و تاکنون هیچ گونه خروج این نظامیان از لیبی به ثبت نرسیده است.

ورود ۳۰۰ مهاجر یهودی اتیوپیایی به اسرائیل

اشغالی سکونت دارند. بزرگ‌ترین محل سکونت و تجمع آنها در شهرک «کریات اربع» نزدیک «الخلیل» است و همچنین در نزدیکی «صفد» در «الجلیل» و در شهر «عسقلان»؛ برخی از آنها نیز نزدیک بیت المقدس و در شهرک‌های «راموت» و «بیت مئیر» و «تله زئیف» زندگی می‌کنند.

منبع: خبرگزاری دانشجویان ایران (ایسنا)، اسرائیل ۳۰۰ مهاجر یهودی اتیوپیایی را وارد اراضی اشغالی کرد، ۲۲ اسفند ۱۳۹۹. در:

<https://www.isna.ir/news/99122216581>

رژیم صهیونیستی از ورود ۳۰۰ مهاجر یهودی اتیوپیایی به اراضی اشغالی در راستای تلاش برای تغییر بافت جمعیتی فلسطین خبر داد. وب سایت عبری زبان اورشلیم پست گزارش داد که این ۳۰۰ مهاجر آخرین گروه از ۲۰۰۰ مهاجر یهودی اتیوپیایی هستند که وارد اراضی اشغالی شدند.

کابینه رژیم صهیونیستی اکتبر گذشته طرح اسکان ۲۰۰۰ یهودی اهل اتیوپی را تصویب کرد. این رژیم از طریق مهاجرت یهودیان اتیوپیایی به اراضی اشغالی قصد دارد تا بافت جمعیتی فلسطین را تغییر دهد. اغلب یهودیان اتیوپیایی تبار در مناطق خاصی در فلسطین

گزارشی از صنعت الماس در آنگولا

افزوده ایجاد می‌کنیم و مراحل تراش و پرداخت الماس را هم در خود آنگولا انجام می‌دهیم. هدف ما آن است که در آینده نزدیک ۲۰ درصد از تولید نهایی الماس کشور را همین‌جا انجام دهیم».

به گفته شورای الماس آفریقا، صنعت الماس آنگولا سالانه ۱,۲ میلیارد یورو به تولید ناخالص داخلی این کشور کمک می‌کند و هدف این مرکز و به‌ویژه آموزشگاه‌های آن، تربیت نیروی فنی فرداست تا آنگولا بتواند به اقتصاد خود تنوع بخشد.

هانریک کاردوسو، مدیر پروژه عمرانی مرکز تولید الماس سوریمو درباره آموزشگاه حرفه‌ای این مرکز می‌گوید: «آموزشگاه ما حدود ۱۱ دوره دارد که به کار معادن الماس مربوط می‌شود. همچنین در این مرکز کارگاه‌هایی داریم که امر آموزش را تقویت و تسهیل می‌کنند. هنرجویان ما خوابگاه دارند و بنابراین تمام وقت در آموزشگاه هستند».

تجارت الماس دومین منبع درآمد آنگولا و این کشور ششمین تولیدکننده الماس جهان است. استخراج الماس با وجود بحران کرونا در آنگولا افزایش یافته است و برای این کشور شکوفایی بیشتری فراهم کرده که البته این امر به پویایی اجتماعی آنگولا هم کمک می‌کند.

در ایالت لونداسول آنگولا، در صنعت الماس سرمایه‌گذاری کلانی انجام شده است. شهر سوریمو به یاری انرژی‌های سبز در حال تبدیل شدن به کانون توسعه صنعتی است. مجموعه‌ای از کارکنان بخش‌های خصوصی و دولتی صنعت الماس اینجا گرد هم آمده‌اند. هدف این طرح تقویت این صنعت و تشخیص قابلیت‌های کامل این بخش است. در مرکز اینجا کارگاه‌های الماس تراشی، و یک مرکز آموزش تخصصی قرار دارد.

خوزه گانگا جونی‌یور، رئیس مرکز استخراج و تولید الماس «اندیاما» می‌گوید: «کشور ما عمدتاً تولیدکننده و صادرکننده الماس خام بوده است. اما با این مرکز ارزش

مسئولیت‌پذیری و شفافیت اجتماعی به‌ویژه در صنعت الماس، کلید جذب سرمایه‌گذاران خارجی از بخش‌های دولتی و خصوصی بوده است.

منبع: یورونیوز، تجارت در آنگولا؛ نگاهی به صنعت الماس، از استخراج تا پرداخت نهایی، ۱۷ مارس ۲۰۲۱.

در: <https://per.euronews.com/2021/03/17/trade-in-angola-take-a-look-at-the-diamond-industry-from-extraction-to-final-payment>

سفر وزرای خارجه و دفاع موریتانی به عربستان سعودی و امارات متحده عربی

2021 و نمایشگاه دفاع دریایی (NAVDEX 2021) به ابوظبی سفر کرد. در حاشیه این نمایشگاه، حنن ولد سیدی با حمد محمد ثانی الرمیثی، رئیس ستاد نیروهای مسلح امارات در خصوص روابط و همکاری میان امارات و موریتانی گفتگو و تبادل نظر کردند.

منبع: سفارت جمهوری اسلامی ایران در نواکشوت، بولتن خبری تحولات موریتانی (۱۹ تا ۲۶ اسفندماه ۱۳۹۹).

وی همچنین درباره تأثیر این مرکز در اقتصاد و اجتماع آنگولا می‌افزاید: «همانطور که از اسمش پیداست اینجا برای خود این منطقه و البته شرق و کل کشور، یک مرکز توسعه است. این مرکزی است که از نظر ایجاد شغل و استخدام نیز برای منطقه مفید است. جوانان آموزش فنی و حرفه‌ای می‌بینند و جذب بازار کار می‌شوند».

آنگولا سال گذشته در سیاهه شاخص «برند آینده» در جایگاه ۳۷ ام قرار گرفت. تمرکز مقامات این کشور بر

اسماعیل ولد شیخ احمد وزیر خارجه موریتانی در سفری دو روزه به ریاض با فیصل بن فرحان آل سعود، وزیر خارجه عربستان دیدار و گفتگو کرد. در این دیدار روابط و همکاری‌های دو کشور و همچنین ادامه کمک‌های مالی سعودی به موریتانی مورد بحث و بررسی قرار گرفت.

حنن ولد سیدی، وزیر دفاع موریتانی نیز به دعوت محمد بن راشد المکتوم نخست‌وزیر امارات برای شرکت در پانزدهمین دوره از نمایشگاه بین‌المللی نظامی (IDEX

مواضع تهدیدآمیز سودان علیه اتیوپی

این حق ما است که از همه گزینه‌های مشروع برای دفاع از امنیت ملی خود استفاده کنیم.

عباس تأکید کرد: ما طرحی ارائه داده‌ایم که مورد حمایت مصر است و اینکه مذاکرات گسترده‌تر شود و سازمان ملل هم در آن حضور داشته باشد.

منبع: خبرگزاری مهر، مذاکرات با اتیوپی شکست بخورد به گزینه‌های دیگر خواهیم رفت، ۲۳ اسفند ۱۳۹۹. در:

mehrnews.com/xTWGZ

یاسر عباس، وزیر امور آبی سودان با انتقاد شدید از اتیوپی و متهم کردن آن به کارشکنی در زمینه مذاکرات درباره سد رنسانس گفت: آبگیری سد رنسانس بدون توافق تهدیدی مستقیم برای ۲۰ میلیون سودانی است.

وزیر امور آبی سودان تأکید کرد: ما قبل از جولای آتی اگر اراده سیاسی نزد مقامات اتیوپی وجود داشته باشد، می‌توانیم توافق امضا کنیم.

وی با اشاره تلویحی درباره استفاده از گزینه نظامی در برابر اتیوپی اعلام کرد: اگر مذاکرات با شکست روبرو شود

کشف کوه با ۹۰ درصد طلا در کنگو

روزنامه‌نگاران گزارش دادند که با ابتدایی‌ترین شستشو، سنگ‌های این کوه ۶۰ تا ۹۰ درصد طلا می‌دهد. دولت کنگو مجبور شد تا اقدامات فوق‌العاده‌ای برای ممنوعیت استخراج طلا انجام دهد. در یک فرمان دولتی دستور داده شد تا کوه لوخی و اطراف آن را ترک کنند. برای کارگران استخراج طلا نیز این قانون صدق می‌کند. کنگو یکی از فقیرترین کشورهای جهان است. بیشتر مردم هرگز حتی از دارو، آب یا برق برخوردار نیستند. در عین حال، اگر ذخیره منابع موجود در این کوه را ارزیابی کنیم، کنگو یکی از ثروتمندترین کشورها است. مقامات این کشور قصد دارند تحویل فلزات گرانبها از کوه لوخی را به خزانه دولت را کنترل کنند.

منبع: خبرگزاری اسپوتنیک، کشف کوه ۹۰ درصد طلا در کنگو+ویدئو، ۷ مارس ۲۰۲۱. در:

<https://sptnkne.ws/F7Gn>

پس از وقوع یک سیل در کنگو، کوهی حاوی ۹۰ درصد طلا کشف شد. هزاران نفر در دامنه‌های کوه لوخی (Luhhi) در استان کیوو جنوبی با سیل رو به رو شدند.

تحلیل‌های روز آفریقا

از ر بوده شدن دانش آموزان تا نفت در دسرساز نیجریه

این محاکمه شده و حکم آزادی او توسط دادستانی کل نیجریه صادر شده بود، اما دولت بوهاری رئیس‌جمهور نیجریه از اجرای آن حکم جلوگیری کرد.

بوکوحرام میوه استعمار انگلیس در نیجریه

ظهور گروه تروریستی بوکوحرام از سال ۲۰۰۲ سبب شد که نیجریه طبق گزارش شاخص تروریسم جهانی (GTI) سه کشور دارای بیشترین حملات تروریستی اعلام شود. هدف‌های عملیاتی بوکوحرام اغلب غیر نظامیان هستند و همین مسأله موجب افزایش نگرانی‌ها در سطح محلی و بین‌المللی شده است. بوکوحرام برآمده از نارضایتی نسبی است که در اثر سلطه بیش از دو قرن استعمار انباشته شده و به صورت سازمان‌های پرخاشگرانه و خشونت آمیز بروز یافته است. این محرومیت هم از نظام استعماری قدیم شامل نهادهای اقتصادی، سیاسی، نظامی، فرهنگی و ایدئولوژی خاص خود و هم نظام استعمار نو که قلمرو اصلی فعالیت آن در زمینه اقتصادی است، نشأت گرفته است. بنابراین متغیرهایی، چون فقر گسترده، وضعیت اقتصادی نابسامان، وضعیت رفاهی تبعیض آمیز بین مسلمانان ساکن ایالت‌های شمالی و مسیحیان ساکن ایالت‌های جنوبی، اختلافات و درگیری‌های قومی قبیله ای، شکست جنبش‌های اسلامی سابق آن هم توسط دولت‌های سرمایه دار استعمارگر، رفتار تبعیض آمیز دولت سکولار با مسلمانان، غیرعادلانه بودن شرایط سیاسی اجتماعی اقتصادی حاکم، عدم مشارکت فعال و چشمگیر در قدرت سیاسی و مناصب اجرایی حکومت، هویت زدایی و بحران هویت در میان مسلمانان جزء عواملی است که سبب محرومیت

حوادث اخیر نیجریه را می‌توان در چارچوب اقدامات ضد اسلامی دولت نیجریه و وخیم‌تر شدن اوضاع مسلمانان در این کشور ارزیابی کرد. اخیراً گروهی مسلح با حمله به یک مدرسه در ایالت زامفا در شمال غرب نیجریه صدها دانش آموز را ربودند. این دومین عملیات آدم ربایی است که در چند هفته اخیر در شمال نیجریه رخ می‌دهد. حدود دو ماه قبل نیز بوکوحرام عملیات مشابهی را در شمال این کشور انجام داده بود. تحلیل پیش‌رو مروری است بر تحولات امنیتی، سیاسی و اقتصادی نیجریه، علل و زمینه فعالیت‌های بوکوحرام و نقش استعمارگری انگلیس و عربستان در بی‌ثباتی و فقیرتر شدن نیجریه به عنوان دارنده بزرگترین ذخایر نفتی در آفریقا.

انگلیس و عربستان الگوی دولت نیجریه

دولت نیجریه اگرچه روابط نزدیکی با کشورهای اسلامی دارد اما به شدت تحت تاثیر انگلیس و البته حمایت‌های عربستان سعودی است. در همین راستا دولت بوهاری همچنان در حال سرکوب گروه‌های مختلفی از جمله شیعیان این کشور است. دولت نیجریه شیخ ابراهیم زکراکی یکی از روحانیون شیعه این کشور را به همراه همسرش از دسامبر ۲۰۱۵ بازداشت کرده است. در جریان این بازداشت هزاران تن از شیعیان نیجریه توسط نیروهای ارتش و امنیتی به گلوله بسته شده و تعداد زیادی بازداشت شده‌اند. از آن زمان تاکنون، اعتراضات مسالمت آمیز مردمی توسط نیروهای حکومتی به خشونت کشیده شده و معترضان به شدت سرکوب می‌شوند. براساس آخرین اخبار، قرار است شیخ زکراکی ۸ تا ۱۰ مارس ۲۰۲۱ میلادی محاکمه شود. وی پیش از

نسبی مسلمانان و کاهش توانایی‌های ارزشی آن‌ها و به تبع آن شکل‌گیری بوکوحرام شده است. در همین راستا، طی ماه‌های گذشته افزایش فعالیت‌های گروه‌های تروریستی در کشورهای آفریقا به ویژه کشورهای غرب و منطقه ساحل بسیار محسوس بوده است. بوکوحرام از جمله گروه‌های تروریستی است که به ویژه دانش‌آموزان را در نیجریه هدف حملات قرار می‌دهد. این گروه تاکنون علاوه بر کشتن ده‌ها شهروند نیجریه‌ای، صدها دانش‌آموز دختر و پسر را از مدارس ربوده است چنان که چند ماه گذشته، در حمله به مدرسه‌ای در ایالت «کاتسینا» در شمال نیجریه بیش از ۳۰۰ دانش‌آموز را ربود.

نیجریه و نیروی انسانی بی‌شمار

نیجریه با جمعیت بیش از ۱۹۵ میلیون نفر، پرجمعیت‌ترین کشور آفریقا و هفتمین کشور پرجمعیت جهان است. این کشور همچنین پرجمعیت‌ترین کشور جهان با اکثریت سیاه‌پوست است. زبان رسمی آن انگلیسی است. نیجریه پس از استقلال در دوره‌های مختلف گرفتار حکومت‌های نظامی شد. سرانجام در سال ۱۹۹۹ برای نخستین بار انتخابات آزاد در آن برگزار شد.

رکود اقتصادی و نفت در دسرساز

نیجریه از نظر منابع نفتی دهمین کشور در میان صادرکنندگان نفت هشتمین کشور دنیاست و بزرگترین تولیدکننده نفت آفریقا است. این کشور یکی از صادرکنندگان نفت است و حدود ۹۵ درصد از محصولات صادراتی آن را نفت و محصولات نفتی تشکیل می‌دهد. نیجریه عضو اوپک و سازمان تجارت جهانی است. در سال ۲۰۱۴ میلادی، نیجریه با پیشی گرفتن از آفریقای جنوبی به بزرگترین اقتصاد آفریقا تبدیل شد. اما اخیراً دفتر ملی آمار نیجریه (ان‌بی‌اس) گزارش داد: تولید ناخالص داخلی این کشور، در سه ماهه سوم سال ۲۰۲۰ به طور قطعی ۳٫۶۲ درصد نسبت به سال گذشته کمتر

شده است. ان‌بی‌اس قبلاً رشد اقتصادی نیجریه در سه ماهه دوم را منفی ۶٫۱ درصد اعلام کرده بود. به این ترتیب رشد اقتصادی نیجریه برای دومین ۳ ماهه متوالی منفی شد و این کشور که بزرگترین اقتصاد آفریقا است از لحاظ فنی وارد رکود شد. قبلاً در سال ۲۰۱۶ هم بزرگترین تولیدکننده نفت آفریقا برای اولین بار در بیش از ۲ دهه دچار رکود شده بود.

عربستان سعودی عامل بی‌ثباتی نیجریه

براساس عوامل هفت‌گانه قدرت ملی (اقتصادی، فرهنگی، حکومتی، سرزمینی، علمی و فناوری و نظامی) نیجریه رتبه نخست کشورهای غرب آفریقا را داراست. با وجود این، دولت نیجریه به ویژه در سال‌های اخیر روابط سیاسی و اقتصادی خود را با کشورهای چوون عربستان گسترش داده است و برای بهره‌مندی از کمک‌های مالی این کشور و متحدانش بسیاری از سیاست‌های خود را در راستای منافع و خواست این کشورها تنظیم می‌کند. «مداوی بن محمد الرشید» استاد مرکز خاورمیانه مدرسه علوم سیاسی و اقتصادی لندن در این باره می‌گوید: "ظهور قارچ گونه گروه‌های تروریستی در آفریقا، چون بوکوحرام در نیجریه و کشورهای همجوار، با حمایت لجستیکی، مالی و تسلیحاتی مستقیم دولت سعودی امکان‌پذیر شده است". در واقع نیجریه در تلاش است نه تنها اهمال کاری‌های خود در مبارزه با تروریسم را انکار کند بلکه از این فعالیت‌ها در راستای اسلام‌ستیزی و فشار بیشتر بر مسلمانان این کشور استفاده نماید. موضوعی که خواست عربستان و متحدان آن است. این در حالی است که دفتر «شیخ ابراهیم زکزاکی» رهبر جنبش اسلامی نیجریه در این زمینه بارها اعلام کرده است که "اعضای گروه بوکوحرام به هیچ وجه نماینده مسلمانان نیستند، این گروه توسط نیروهایی ایجاد شده که تصمیم دارند چهره صلح‌آمیز اسلام را نابود کنند".

تروریست‌ها عصای دست غربی‌ها در آفریقا

تروریست‌ها در آفریقا ابزاری در اختیار کشورهای غربی و متحدان آن‌ها برای استفاده از ثروت و موقعیت کشورهای، چون نیجریه هستند. لذا به نظر نمی‌رسد دولت نیجریه و دیگر دولت‌های آفریقایی دغدغه جدی برای ریشه‌کنی گروه‌های تروریستی داشته باشند.

استعمار نوین انگلیس در نیجریه

در دوران استعمار امپراتوری بریتانیا منابع طبیعی و زیرزمینی این کشور به انگلستان که در حال صنعتی شدن بود، منتقل شد. انگلستان نیجریه را ترک کرد، ولی زبان، دین و نظام آموزشی خود را در آن به میراث گذاشت اما منافع تجاری انگلستان امروز در لاگوس که بزرگترین شهر و مرکز تجارت نیجریه به شمار می‌رود و در دلتای رود نیجر متمرکز شده است. اساس سیاست توسعه طلبی انگلستان بر تامین مواد خام، معدنی و غذایی مختلف در راستای توسعه صنعتی استوار بود. انگلیسی‌ها همچنین خواستار فروش تولیدات خود در بازارهای مختلف بودند. بنابراین علاوه بر بهره برداری انگلیس از منابع نفتی این کشور، با توجه به این که نیجریه پرجمعیت ترین کشور آفریقا است از این رو نیجریه بازار خوبی برای فروش محصولات انگلیس نیز خواهد بود.

راهبرد بریتانیا در نیجریه

انگلیس‌ها با شگرد خود در سایر کشورهای مستعمره خود، برای ایجاد حاکمیت در نیجریه به اتحادهای راهبردی، همکاری با رهبران محلی و قدرت نظامی دامن زد. بسیاری از منابع تاریخی نشان می‌دهند که نظامیان انگلیس مخالفان را با استفاده از زور سرکوب کرده اند. در خلال این سرکوب‌ها هزاران نیجریه‌ای جان خود را از دست داده و شمار زیادی نیز دستگیر شدند. بنابراین همکاری با حاکمان محلی و تقویت قدرت نظامی و تجاری دو راهبرد مهم انگلیس در این کشور است.

سیاست خارجی نیجریه

نیجریه یکی از کشورهای است که تقریباً ۶۰ درصد از مردم آن مسلمان هستند. علیرغم اینکه بعد از مسلمانان بخش زیادی از جمعیت این کشور مسیحی هستند اما دولت نیجریه ارتباط خوبی با کشورهای اسلامی دارد. در این میان با توجه به سابقه استعمارگری بریتانیا در این کشور و هزینه‌گزافی که عربستان سعودی و امارات در این کشور دارند، بلوک غرب توانسته است دولت این کشور را با خود همسو سازد.

اسلام، فرهنگ غالب مردم نیجریه

با توجه به همسایگی با کشورهای اسلامی و قرابت‌های فرهنگی با کشورهای همسایه اغلب مردم این کشور به اسلام گرویدند. بنابراین می‌توان گفت حتی قبل از استعمار در نیجریه اسلام بر افکار مردم بسیار تأثیر گذاشته است. این در حالی است که دولت نیجریه اغلب تحت تأثیر سیاست‌های بریتانیا و عربستان است و تلاش می‌کند با نشان دادن چهره‌ای خشن از اسلام، اقدامات تروریستی گروه‌های تندرو را برای فشار بیشتر به مسلمانان و به خصوص شیعیان به اسلام نسبت دهد.

تلاش برای رشد وهابیت در نیجریه

نیجریه یکی از کشورهای است که به شدت تحت تأثیر تفکر وهابیت قرار گرفته است. عربستان همواره تلاش داشته تا اسلام سلفی و گرایش‌های وهابیت را تقویت نماید، اما جریان منتسب به شیخ زکزاکی قوی‌ترین جریان اسلام سیاسی در نیجریه است که تأثیر بسیار زیادی روی افکار عمومی دارد.

آخرین تحولات مربوط به شیخ زکزاکی

شیخ ابراهیم زکزاکی و همسرش ۱۳ دسامبر ۲۰۱۵ در حمله نظامیان نیجریه به حسینیه‌ای در شهر "زاریا" بازداشت شدند. اکنون بیش از ۵ سال است که شیخ

نتیجه‌گیری

طبق گزارش شاخص تروریسم جهانی (GTI) نیجریه جزء سه کشور دارای بیشترین حملات تروریستی است؛ رتبه‌ای که محصول ناکارآمدی دولت این کشور، استعمارگری نوین بریتانیا و تلاش عربستان سعودی برای گسترش وهابیت در نیجریه است. بوکوحرام برآمده از نارضایتی نسبی است که در اثر سلطه بیش از دو قرن استعمار انباشته شده و به صورت سازمان‌های پرخاشگرانه و خشونت‌آمیز بروز یافته است. این محرومیت هم از نظام استعماری قدیم شامل نهادهای اقتصادی، سیاسی، نظامی، فرهنگی و ایدئولوژی خاص خود و هم نظام استعمار نو که قلمرو اصلی فعالیت آن در زمینه اقتصادی است نشأت گرفته است، اما به نظر می‌رسد خطر بوکوحرام در صورتی رفع خواهد شد که دولت نیجریه فقر شدید را ریشه کن کند و سیستم آموزشی‌ای را برقرار کند که از حمایت مسلمانان کشور برخوردار باشد؛ با این حال دولت نیجریه در تلاش است نه تنها اهمال کاری‌های خود در مبارزه با تروریسم را انکار کند بلکه از این فعالیت‌ها در راستای اسلام ستیزی و فشار بیشتر بر مسلمانان این کشور استفاده می‌کند. موضوعی که البته خواست عربستان سعودی، بریتانیا و متحدان غربی این کشور است؛ بنابراین تروریست‌ها در آفریقا در واقع ابزاری در اختیار کشورهای غربی و متحدان آن‌ها برای استفاده از ثروت و موقعیت کشورهای، چون نیجریه هستند از این رو به نظر نمی‌رسد دولت نیجریه و دولت‌های غربی دغدغه جدی برای ریشه کنی فعالیت‌های گروه‌های تروریستی در این کشور داشته باشند.

نویسنده: مجتبی شاهسونی، تحلیل روز؛ از ربوده شدن دانش آموزان تا نفت در دسرساز نیجریه، خبرگزاری صدا و سیما، ۱۲ اسفند ۱۳۹۹. در:

<https://www.iribnews.ir/00CjPN>

زکزایی و همسرش در زندان هستند و فشار برمسلمانان این کشور نیز از سوی نیروهای نظامی این کشور افزایش یافته است. چند روز پیش «سهیلا زکزایی» فرزند شیخ «ابراهیم زکزایی» رهبر جنبش اسلامی نیجریه از وخیم بودن حال والدین به دلیل اهمال پزشکی خبر داد و گفت که پدر و مادرش زمانی که دستگیر شدند هر دو زخمی بودند و اکنون به دلیل محرومیت از مراقبت‌های پزشکی و درمانی وضعیت سلامتی آن‌ها وخیم‌تر شده است. حال عمومی شیخ زکزایی نیز طی یکسال گذشته رو به وخامت گذاشته است به طوری که دفتر جنبش اسلامی نیجریه بارها نسبت به وخامت حال و تشدید بیماری وی هشدار داده است. اگرچه با فشار و اصرار مسلمانان نیجریه در اوت ۲۰۱۹ شیخ زکزایی برای درمان به هند اعزام شد، اما مهیا نبودن شرایط درمان و عدم همکاری هند سبب شد تا وی به نیجریه بازگردد و از آن زمان تاکنون در بند نیروهای نظامی این کشور و در شرایط وخیم جسمانی قرار دارد. به طور کلی تشدید وخامت وضعیت جسمانی، تداوم اعمال محدودیت‌ها توسط دولت نیجریه برای مساعدت به وضعیت ایشان، کنترل شدید خانواده و همراهان ایشان، تهدید پنهانی پزشکان و انجمن‌های امدادرسان توسط دولت، بازی دستگاه قضایی نیجریه با پرونده ایشان و تعویق چندین باره رسیدگی به پرونده و برخورد سیاسی حاکمیت با این پرونده، آخرین تحولات مربوط به شیخ زکزایی است. اما با این وجود اگرچه فشارهای مقامات نیجریه برای حذف شیخ زکزایی ادامه دارد، اما نه تنها مسلمانان نیجریه بلکه افکار عمومی مسلمانان جهان چنین سیاست‌هایی را بر نمی‌تابند و آن‌ها نیز در حمایت از مسلمانان جهان خواستار آزادی زکزایی هستند. بنابراین با توجه به پایگاه مردمی جنبش اسلامی نیجریه آینده آن حتی با وجود وخامت وضعیت جسمانی شیخ زکزایی نیز روشن به نظر می‌رسد.

بررسی مدل توسعه چینی در آفریقا

سال ۲۰۰۴ مطرح شد. اجماع پکن پاسخی است به اجماع واشنگتن که در سال ۱۹۹۰ پس از فروپاشی دیوار برلین و اضمحلال کامل شوروی سوسیالیستی توسط ویلیامسون مطرح شد. برخلاف اصولی که در طول دهه های اخیر از سوی غرب ترویج شده است، در مدل اقتصادی چین دولت، نقشی محوری دارد. در این مدل دولت رهبری قدرتمند و متمرکزی بر فعالیتهای اقتصادی و اجتماعی دارد و فعالانه به اجرای امور می پردازد. یکسان گرفتن مدل چینی با اقتدارگرایی های سنتی مرسوم تصویری نادقیق و گمراه کننده است.

در مورد اصول، چارچوب و دیدگاه های مدل توسعه چینی، تکثر عقاید حاکم است از نظر غربی ها این مدل چیزی نیست جز اقتدارگرایی یعنی ترکیب حکومت تک حزبی با مالکیت گسترده دولت بر اقتصاد. اجماع پکن یا مدل توسعه چینی در مقابل اجماع واشنگتن و ارزش های نئولیبرالی آن قرار می گیرد که مدافع خصوصی سازی، مقررات زدایی، دولت حداقلی، تجارت آزاد، کمک گرفتن از نهادهای پولی و مالی بین المللی است. در مدل توسعه چینی ما با یک دولت کوچک نظاره گر مواجه نیستیم بلکه دولت بزرگترین کنشگر اقتصادی و کنترل کننده اقتصاد کشور است. استقرار و موفقیت این مدل در جغرافیای چین، محصول رخدادهایی نظیر استقرار یک دولت به شدت متمرکز، بحران مالی شرق آسیا در ۱۹۹۶ تا ۱۹۹۸، وقوع بحران مالی در غرب و اختصاصات ویژه جامعه چینی و آیین کنفوسیوسی و خصوصیات کلی نژاد زرد است.

مدل توسعه چینی تحقق توسعه را در گرو استقرار یک حکومت مقتدر و اقتدارگرایی بوروکراتیک می داند، با این حال با اقتدارگرایی سنتی متفاوت است و در کنار اقتدارگرایی دولتی از مزایای بازار آزاد هم بهره می برد.

مقایسه شاخصه های اجتماعی، اقتصادی، آموزشی، تجاری چین در فاصله تنها چهار دهه، به قدری صعودی است که در نگاه اول باور آن برای خواننده دشوار است. در سال ۱۹۷۹ بیش از ۹۰۰ میلیون چینی در زیر خط فقر زندگی می کردند. درآمد سرانه این کشور همچون کشورهای فقیر تازه به استقلال رسیده آفریقایی بود، کل صادرات چین در سال ۱۹۷۸ بالغ بر ۱۰ میلیارد دلار بود. در اواخر دهه دوم هزاره جدید، چین رتبه نخست تولید کالا در جهان را در اختیار دارد، صادراتش به بیش از ۲ و نیم تریلیون دلار در سال ۲۰۱۹ رسیده است، در ۴۱ سال اخیر، حجم کلی واردات و صادرات کالاهای چینی ۱۹۸ برابر افزایش یافته و میزان رشد حجم کلی خدمات تجاری در حوزه های واردات و صادرات رشدی ۱۴۷ برابری را تجربه کرده است. میزان سرمایه گذاری چین در خارج، شاهد جهشی از صفر به ۱۰۰ میلیارد دلار بوده و در این فرآیند چین به شریک تجاری بیش از ۱۳۰ کشور جهان تبدیل شده است. امروز چین دومین جایگاه در بین کشورهای بزرگ اقتصادی دنیا را از آن خود کرده و در مجموع شاهد جهشی تاریخی در حوزه های قدرت ملی و نفوذ بین المللی بوده است. این رشد بالای اقتصادی با تکیه به آموزه های مکاتب توسعه غربی که قرن ها طول کشید تا کشورهای اروپایی، آمریکا و حتی ژاپن با تکیه بر آن به توسعه دست یافتند، به دست نیامده است بلکه حاصل مدلی است به نام الگوی توسعه چینی؛ الگویی که به آن سوسیالیسم با ویژگی های چینی و یا در تعابیر جدیدتر مدل اجماع پکن گفته می شود.

مدل توسعه چینی

اجماع پکن اصطلاحی است که اولین بار توسط رامو (تحلیلگر اقتصادی مؤسسه سیاست خارجی لندن)، در

مدل توسعه چین معتقد به آزادسازی تدریجی مالی در کشور می‌باشد و معتقد به وجود همبستگی میان رشد اقتصادی و توازن اجتماعی می‌باشد. بومی بودن فرآیند توسعه و همچنین احترام به حقوق سیاسی دیگر کشورها از دیگر اصول آن است که نباید به معنای احترام به حاکمیت برابر کشورها تفسیر شود بلکه به معنی عدم مداخله در ساختار سیاسی کشورها بدون توجه به دموکراتیک یا غیردموکراتیک بودن آن است. پذیرش ساختار سیاسی کشورها بدون در نظر گرفتن موازین دموکراتیک، مطلوب غالب دولت‌های غیر دموکراتیک و نیمه دموکراتیک آفریقایی و جهان سومی است.

دیروز چین همانند هر کشور توسعه نیافته آفریقایی بود، ولی امروز چین تصویرگر تمامی نمادهای ظاهری توسعه از نگاه یک مدیر تک بعدی نگر جهان سومی می‌باشد. چین با مدل مخصوص به خود، در حال نفوذ به کشورهای در حال توسعه و به طور خاص کشورهای آفریقایی است. توسعه اقتصادی چین به مردم جهان نشان داده است که اصول کشورهای غربی همچون دموکراسی و بازار آزاد، یگانه راه دستیابی به توسعه اقتصادی نیست. غربی‌ها همواره تلاش کرده اند دموکراسی و بازار آزاد را بعنوان یگانه راهکار دستیابی به پایداری و رفاه در عرصه‌های اقتصادی و اجتماعی معرفی نمایند. از دید پکن نظام‌های سیاسی اقتدارگرا نه تنها مشروع هستند بلکه می‌توانند بهتر از دموکراسی‌های غربی عمل کنند.

موانع پیش‌روی اجرای مدل توسعه چینی در آفریقا

روابط چین و قاره آفریقا سابقه طولانی دارد، دریانوردی بین سواحل چین و شرق آفریقا در اقیانوس هند از مهم‌ترین وسایل ارتباط بین دو منطقه بوده است. هر چند که در مراحل تاریخی این روابط دارای فراز و نشیب بوده است. اما پس از روی کار آمدن نظام جدید در چین و استقلال کشورهای آفریقایی، روابط دو منطقه به علت

نیاز متقابل طرفین و اشتراکات ایدئولوژیک تعمیق یافت. آفریقا برای چین سرشار از مزیت‌های گوناگون است: بهره‌برداری سیاسی از آفریقا، شناسایی بین‌المللی و حمایت اعضای سازمان ملل، افزایش اعتبار بین‌المللی، کاهش فشارها بر چین بخاطر نقض حقوق بشر، امنیت انرژی و دستیابی به منابع نفتی و معدنی، رقابت ژئواستراتژیک با غرب، بازاری در حال رشد، بزرگ و ارزان برای کالاهای چینی، اعزام نیروی کار به قاره سیاه.

حادثه میدان "تیان‌آن‌من" در سال ۱۹۸۹ و انزوای سیاسی چین از سوی غرب، باعث اهمیت بیشتر آفریقا شد و چین دریافت که می‌تواند در مواقع بحرانی به کمک کشورهای آفریقایی تکیه کند. این مقطع را می‌توان نقطه عطف روابط چین و آفریقا یاد کرد که همزمانی آن با سیاست‌های گشایش اقتصادی و تعدیل سیاست‌های ایدئولوژیک و پایان جنگ سرد، باعث شد تا چین با تدوین سیاست‌ها و راهبردها بتواند از فضای جدید بهره برده و اهداف اقتصادی، سیاسی و فرهنگی خود را در این قاره پیاده کند و با استفاده از آرای کشورهای آفریقایی و دیگر کشورهای جنوب در جهت تقویت جایگاه خود در نظام بین‌الملل گام بردارد، به گونه‌ای که اکنون روابط استراتژیک بین چین و آفریقا برقرار است و جمهوری خلق چین این نوع روابط را طولانی مدت و با هدف نتایج گسترده در روابط خارجی خود در نظر گرفته است.

در سال‌های اخیر تعاملات اقتصادی بسیاری از کشورهای در حال توسعه از سراسر جهان با چین افزایش یافته است. اما کشورهای آفریقایی اقبال قابل توجهی به همکاری با چین و توسعه با مختصات چینی نشان داده اند. کشورهای آفریقایی، روابط چین را جایگزین مناسبی در مقابل روابط با کشورهای غربی که دارای روابط نواستعماری در طول ۵۰ سال گذشته بوده‌اند، می‌دانند. هر چند در روند ورود چین به آفریقا نباید از نقش دیپلماسی عمومی

و تاکتیک‌های بدست آوردن بازار به هر روش توسط شرکت‌های چینی نیز غافل شد.

هر نوع الگو یا مدل توسعه‌ای، برآیند نیازها، شرایط و بسترهای خاص جغرافیایی یک کشور یا منطقه معین است. از این رو امکان تجویز مدلی عام و فراگیر برای توسعه کشورهای مختلف مقدور نیست. مدل توسعه چینی نیز از این قاعده مستثنی نمی‌باشد. از این رو طبیعتاً صادر نمودن این الگو به خارج از جهان چینی با موانعی همراه خواهد بود. مدل چینی توسعه به شدت متأثر از جمعیت فراوان و در نتیجه نیروی کار نسبتاً ارزان، سرزمین وسیع با قابلیت‌های طبیعی، مالکیت پررنگ دولت بر منابع و نیز بازار مصرف گسترده و دولت اقتدارگراست. نبود یا عدم تجمیع پیش نیازهای مدل توسعه چینی در غالب کشورهای آفریقایی، موفقیت اجرای این مدل را با ابهامات فراوانی مواجه ساخته است.

حکومت‌های اقتدارگرا

بررسی زمینه‌های فکری و اندیشه سیاسی چین در سه دوره باستان، میانه و معاصر نشان می‌دهد که سنت دولت اقتدارگرا در این کشور، امری ریشه‌دار و متناسب با زمینه‌های فکری جامعه چین بوده است. اندیشمندان غلبه ارزش‌های کنفوسیوسی از جمله باور به سلسله مراتبی بودن نظم اجتماعی، سیاست‌های جمع‌گرایانه مبنی بر تفوق جمع بر فرد، ضدیت با ارزش‌های کثرت‌گرایانه، باور به وجود دولت به مثابه موجودیتی با فضیلت و تأکید بر نظم و اقتدار و تشبیه مردم به چمن و پادشاه به باد و لزوم سرخم کردن چمن در برابر باد (اطاعت مردم از پادشاه) را موانع مهمی بر سر راه گذار به دموکراسی و تداوم دولت‌های اقتدارگرا تلقی می‌کنند.

دولت جمهوری خلق چین اغلب یک دولت اقتدارگرای مدرن انگاشته می‌شود. این جمهوری تنها با یک حزب اداره می‌شود، سیاست‌گذاری‌ها در چین در جلسات

سطوح بالا انجام می‌شود. اما در بیشتر کشورهای آفریقایی زیرصحرای وضع این گونه نیست، به دلیل محدودیت منابع مالی، نظام بوروکراسی و حتی نیروهای نظامی کشورها محدودند، قدرت دولت‌ها با توجه به سطح توسعه کشورها گاه حتی همه کشور را در برنمی‌گیرد و حتی ممکن است به چند شهر اصلی خلاصه شود، زیرساخت‌های ارتباطی در این کشورها توسعه نیافته است و نیروهای مرکزگرای در این کشورها در قالب گروه‌های قومی و مذهبی جدایی طلب، جریان‌های افراطی و... به شدت فعال هستند و گاه کشورها با بحران‌های شدید امنیتی در برخی از مناطق آن دست و پنجه نرم می‌کنند.

آنچه لازمه اولیه (استقرار دولت اقتدارگرا) پیاده‌سازی مدل توسعه چینی به شمار می‌رود در بیشتر کشورهای آفریقایی زیرصحرای به شکل تام وجود خارجی ندارد و در کشورهای مختلف به فراخور شدت و ضعف قدرت دولت‌ها، وضعیت اقتصادی، رخنه سنت‌های دموکراتیک، سطح ارتباطات میزان متفاوتی از اقتدارگرایی حکمفرماست. اما در بالاترین حالت خود هم به سطح اقتدار زمامداران چین نمی‌رسد که این امر به صورت مانعی جدی در برابر پیاده‌سازی برنامه‌های کلان اقتصادی در این کشورها عمل می‌کند.

سنت‌های دموکراتیک میراث غرب و تعدد احزاب

سنت کشورداری در چین سابقه‌ای چند هزار ساله دارد از این رو دارای ریشه‌ها، اصول و مختصات خاص خود است. در شرق و چین همواره نظام پادشاهی حاکم بوده و شاه از قدرت و اقتدار فراوانی در طول تاریخ برخوردار بوده است و این سنت حتی در هزاره جدید هم با وجود تحولات گسترده نظام‌های سیاسی، همچنان در چین به قوت خود باقی مانده است. برداشتن ممنوعیت دو دور تصدی مقام ریاست جمهوری در این کشور به معنای عدم تمایل آن به توسعه سیاسی و پذیرفتن هنجارهای جهانی

است. در زمینه فعالیت احزاب نیز وضعیت تغییر نکرده است و نظام مبتنی بر تکثر حزبی در چین همچنان در مراحل اولیه خود قرار دارد.

در آفریقا با وجود توسعه اقتصادی پایین، وضع به گونه دیگری است. آفریقای زیرصحرای فاقد پیشینه تمدنی خاص در طول تاریخ بوده است و افراد در قالب اجتماعات پراکنده و قبایل کوچک در مناطق مختلف قاره زیسته‌اند. نبود این ریشه‌های تاریخی سبب شده است که راحت‌تر از کشورهای صاحب تمدن خود را با سنت‌های مدرن غربی تطبیق دهند. تداوم چند سده‌ای دوران استعمار، پذیرش مسیحیت و از بین رفتن زبان‌های بومی و رواج زبان‌های غربی نیز به نهادینه شدن این موضوع کمک شایانی کرده است. نظام آموزشی، بوروکراسی، ارتش، سیاست و فرهنگ آفریقا بازمانده‌های سنت‌های به جا مانده از دول استعماری اروپایی است.

از این رو برخلاف تصور رایج که آفریقا را سرزمین کودتاها و دولت‌های غیردموکراتیک می‌دانند، باید گفت به طور نسبی و با در نظر گرفتن تجربه نیم سده‌ای مملکت‌داری در آفریقا؛ آن‌ها عملکرد نسبتاً موفق نسبت به دولت‌های غیردموکراتیک خاورمیانه‌ای و شرقی داشته‌اند. کودتا از پدیده‌های غالب در دهه‌های ۶۰، ۷۰ و ۸۰ میلادی به پدیده‌ای نادر در آفریقای امروز بدل شده است، هر چند امروزه در آفریقا با پدیده‌ای با عنوان دور سوم ریاست جمهوری مواجه هستیم، ولی این موضوع با مخالفت افکار عمومی در این کشورها مواجه شده و به روشنی گواه جامعه مدنی بیدارتر در آفریقا است. حزب و فعالیت‌های حزبی نیز در غالب کشورهای آفریقایی پدیده سیاسی رایج و پذیرفته شده است و شاهد وجود احزاب گوناگون با خط‌مشی‌های مختلف در آفریقا هستیم. در برخی کشورها با توسعه سیاسی نسبتاً بالاتر نظیر سنگال، رقابت‌های حزبی جایگزین رقابت‌های قومی شده است.

مالکیت خصوصی اراضی به جای مالکیت دولتی

مالکیت گسترده دولتی بر منابع در چین از جمله پیش شرط‌های موفقیت مدل توسعه چینی است. این موضوع به دولت کمک می‌کند تا با آزادی عمل بیشتری به تدوین راهبردهایش بپردازد. در چین مالکیت زمین‌ها به دولت و تعاونی‌ها اختصاص دارد و بخش خصوصی مالکیتی بر زمین ندارد. این موضوع دست دولت را در تدوین استراتژی‌های کلان باز گذاشته است. مالکیت دولتی در چین سبب شده است تا دولت آن کشور پروژه‌های بزرگ اقتصادی را با سرعت بیشتری برنامه‌ریزی و اجرا کند. چین در چند دهه گذشته تنها اقدام به احداث مجموعه‌ای از پروژه‌های بزرگ نکرده است، بلکه انقلابی در زیرساخت‌ها به عمل آورده است. برای مثال، برای احداث سد موسوم به سد سه دهانه حدود ۲ میلیون نفر مجبور به ترک محل سکونت خود شدند. همچنین طبق مطالعات دانشگاه تیانجین بین سال‌های ۲۰۰۰ تا ۲۰۱۰ بیش از یک میلیون روستا با موضوع دستیابی به فضای کافی برای توسعه شهرها از روی نقشه محو شده‌اند.

اقدامات این‌چینی، خارج از توان دولت‌های آفریقایی است. ساختار سنتی هنوز در بسیاری از کشورهای آفریقایی، نیروی سیاسی و اقتصادی قدرتمندی است و گاهاً منافع‌شان با منافع دولت‌ها همخوانی ندارد. مالکیت زمین به عنوان بستر اجرای هر پروژه‌ای مزیتی است که چین از آن به خوبی بهره برده است. در حالی که در آفریقا وضعیت متفاوت است، با توجه به تاریخ طولانی استعمار و ساختار سنتی مبتنی بر نهاد قبیله در غالب کشورهای آن، مالکیت خصوصی زمین چه در قالب شخص و چه در قالب نهاد قبیله ریشه دوانیده و حکومت‌های مرکزی را با محدودیت‌هایی مواجه کرده است. اهمیت تقسیمات جغرافیایی مبتنی بر قلمروهای قومی قبیله‌ای در آفریقا مهم‌تر از تقسیمات سیاسی و اداری داخلی کشورهاست.

هیچ یک از دولت‌های آفریقایی از قدرت چین برای اجرای پروژه‌های کلان بدون توجه به ساکنان بومی زمین‌ها برخوردار نیستند. مداخله در امور محلی گروه‌ها و قومیت‌ها در آفریقا، چه بسا به تنش گروه‌های محلی با حاکمیت منجر می‌شود؛ موضوعی که چین با آن مواجه نیست و در صورت بروز، توان سرکوب آن را دارد. توسعه شهری در آفریقا برخلاف چین برنامه‌ریزی شده، نظام‌مند و مدیریت شده نیست و متأثر از مالکیت خصوصی بر زمین، دولت با محدودیت‌های بیشتر برای اصلاحات شهری مواجه است. هر چند دولت‌های آفریقایی تمایل دارند همچون رهبران چین قدرتمند و اقتدارطلب باشند و در برنامه‌ریزی‌های کلان از آزادی عمل برخوردار باشند، اما واقعیت‌های میدانی خلاف خواست آنهاست.

نقش افکار عمومی و رسانه‌های آزاد در آفریقا

در آفریقا بی‌توجهی به نقش افکار عمومی هزینه‌های گزافی برای حکومت‌ها در پی دارد. احزاب و رسانه‌ها در این کشورها از آزادی عمل بیشتری برخوردارند و مواضع خود را آشکارا ابراز می‌دهند. رسانه‌ها در آفریقا به فراخور میزان آزادی در کشورهایشان، همواره به انتقاد از سیاست‌های حزب حاکم می‌پردازند و گاه از حضور چینی‌ها به دلیل تخریب محیط زیست، عدم شفافیت قراردادهای، ترس از تله بدهی‌ها، عدم بکارگیری نیروی کار محلی و از بین رفتن فرصت‌های شغلی انتقاد می‌کنند. سرمایه‌های چینی در کشورهای نسبتاً دموکراتیک‌تر آفریقا همچون آفریقای جنوبی و کنیا با وجود مواجه بودن با با توده‌های انسانی بیکار، غالباً با موضوعاتی نظیر حق قانونی اعتراض، دادخواست، تشکیل سندیکاها و... مواجه می‌شوند؛ مسائلی که در چین محدود شده است.

حضور و نقش آفرینی رقبای غربی

هر چند آفریقا برای چندین دهه با بی‌مهری و کم‌توجهی اروپایی‌ها و در کل غرب مواجه شد اما با به صدا درآمدن

خطر حضور چین و تحت تأثیر عوامل دیگری نظیر کاهش جمعیت در اروپا، نیاز به نیروی کار جوان، منابع طبیعی گسترده، اروپا راهبردهایش را در قبال آفریقا تغییر داده است و طرحی مارشالی برای کمک به ایجاد زیرساخت‌ها در آفریقا مطرح کرده است. برخی مقامات اروپایی به رهبری صدراعظم آلمان، طرحی مانند طرح مارشال را برای اجرا در آفریقا مطرح کرده‌اند تا ضمن سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌ها و دیگر بخش‌های اقتصادی آفریقا، کشورهای آن را به خود وابسته کنند.

توسعه روابط تجاری با آفریقا در بلندمدت یک راهبرد مهم برای اروپا محسوب می‌شود. انتظار می‌رود تا سال ۲۰۵۰، بیش از ۲٫۲ میلیارد نفر به جمعیت جهان افزوده شود. از این میزان، سهم کشورهای آفریقایی بیش از ۱٫۳ میلیارد نفر است که در حدود کل جمعیت چین است. جمعیت جوان و آماده به کار در کنار منابع طبیعی گسترده، دو امتیاز مهم آفریقا است که می‌تواند در افزایش نقش کشورهای آن در آینده اقتصاد جهان تأثیر بسزایی داشته باشد. اروپا در آینده نزدیک وابسته به منابع و نیروی کار آفریقا است.

هدف اروپا از این طرح از طرفی تحت کنترل درآوردن سیل مهاجران ورودی از آفریقا و از طرف دیگر افزایش وابستگی متقابل و روابط تجاری دوجانبه است که در نهایت به بهره‌مندی بیشتر اروپا از منابع طبیعی گسترده قاره آفریقا منجر می‌شود. بازگشت دوباره اروپای متحد می‌تواند معادلات حضور چین در آفریقا را تحت تأثیر قرار دهد. اروپا برای موفقیت در آفریقا از امتیازاتی نظیر مجاورت جغرافیایی، هم‌تکمیلی اقتصادی، اشتراکات زبانی و مذهبی بهره می‌برد.

منبع: معاونت دیپلماسی اقتصادی وزارت امور خارجه، بررسی مدل توسعه چینی در آفریقا، ۲۴ بهمن ۱۳۹۹.

در: <https://b2n.ir/b66783>

فرصت‌های اقتصادی آفریقا

زمینه‌های صادرات گوشت و دام کنیا به ایران

بخش دیگری از برنامه دولت کنیا برای افزایش صادرات گوشت، آموزش تولیدکنندگان و تاجران گوشت در مورد درجه‌بندی گوشت، برش و قیمت‌گذاری و نیز تقویت همکاری و مشارکت دو جانبه با بازارهای صادراتی بالقوه است. براساس برنامه‌های دولت، بازارهای بالقوه گوشت و دام کنیا شامل کشورهای عمان، بحرین، عربستان سعودی، ایران، عراق، کویت، امارات، قطر، اردن هستند.

کمیسیون گوشت کنیا (KMC)

مهمترین صادرکننده گوشت کنیا کمیسیون گوشت این کشور است که یک مجموعه دولتی وابسته به وزارت دفاع محسوب می‌شود. کمیسیون گوشت کنیا با هدف تأمین بازار آماده برای دامداران و تأمین گوشت و فرآورده‌های گوشتی با کیفیت بالا برای مصرف‌کنندگان، در سال ۱۹۵۰ با یک قانون مصوب پارلمان کنیا تشکیل شد. این کمیسیون یک نهاد عمومی و قدیمی‌ترین و با تجربه‌ترین تولیدکننده گوشت در کنیا و شرق آفریقا است.

کمیسیون گوشت کنیا پس از ۱۵ سال تعطیلی با هدف ارتقا صنعت گوشت در کنیا، تأمین داخل و صادرات، در ۲۶ ژوئن ۲۰۰۶ بازگشایی شد. ویژگی کمیسیون گوشت کنیا کارخانه‌های فرآوری گوشت معتبر در کنار توانایی آماده‌سازی حجم بالای گوشت با کیفیت مطابق با سلیقه مصرف‌کننده است. این کمیسیون در حال ارتقا کارخانه و ماشین‌آلات خود با مطابق با بالاترین استانداردهای فرآوری گوشت در جهان است که در مارس ۲۰۲۱ به ظرفیت تولید کامل خود خواهد رسید.

دامداری یک از بخش‌های مهم اقتصاد کنیا است. این صنعت، پراکنده و بیشتر محلی و منطقه‌ای است. تجارت دام عموماً توسط واسطه‌ها صورت گرفته و تعداد اندکی از کشتارگاه‌های صنعتی و تولیدکننده‌های سازمان یافته که مستقیماً از تولیدکنندگان دام خرید می‌کنند، در این کشور فعال هستند. تولید و پرورش دام کنیا تحت سلطه تولیدکنندگان خرده مالک است و بیشتر جمعیت دام در قسمت‌های خشک و نیمه خشک کشور متمرکز هستند. در مجموع، ۱۷,۵ میلیون رأس دام زنده در کنیا وجود دارد. مصرف گوشت گاو کنیا به میزان قابل توجه ۲۴ درصد در حال رشد است، که ناشی از جمعیت در حال رشد و همچنین افزایش درآمد و شهرنشینی است.

کنیا اقدامات متعددی را برای افزایش فضای مناسب برای سرمایه‌گذاری در بخش دامپروری در نظر گرفته است. دولت کنیا براساس چشم‌انداز ۲۰۳۰، تصمیم گرفته است، مناطق بدون بیماری دام (DFZ) ایجاد کند تا بتواند گوشت صادر کند و درآمد خود را با تولید دام افزایش دهد. بخش دیگر این سیاست، تمرکز بیشتر تولید کنندگان برای تولید محصولات فرآوری شده برای بازارهای خارجی است. بازارهای هدف کنیا برای توسعه صادرات گوشت را اتحادیه اروپا، خاورمیانه و کشورهای آفریقایی تشکیل می‌دهند. برای رسیدن به این هدف، دولت در حال ایجاد چارچوب قانونی برای افزایش ایمنی و رفع نگرانی‌های مربوط به کیفیت و تقویت بازرسی گوشت (قبل و بعد از کشتار) است.

شامل درجه‌های Standard, FAQ, Choice, prime, grade و Commercial grade است. تمام محصولات در محل‌های سردخانه‌ای که در آن استراحت گوشت و در نتیجه نرم شدن آن انجام می‌شود، ذخیره می‌شوند. تاسیسات سرمایشی دارای ظرفیت ۱۷۵۰ لاشه است که در دمای بین صفر تا ۲ درجه سانتیگراد نگهداری می‌شوند. لاشه‌ها در این دما ۵ تا ۷ روز نگه داشته می‌شوند تا گوشت استراحت کرده و منجر به برش‌های گوشتی آبدار شود. همچنین مکانهای ذخیره سازی انجماد اضافی وجود دارد که لاشه و برش‌های یخ زده قبل از ارسال در آنها نگهداری می‌شود.

در طراحی داخلی کارخانه جدا نگه داشتن عملکردهای تمیز و کثیف از هم رعایت شده. مواد غیرقابل خوردن به طور دایم از بخش‌هایی که مواد غذایی خوراکی فرآوری می‌شود خارج می‌شوند. گوشت به صورت لاشه یا به عنوان محصولات فرآوری شده ارسال می‌شود. در خط تولید محصولات فرآوری شده، برش‌های مختلفی از گوشت تهیه می‌شود که شامل موارد: T-bone steak, Rump steak, Silverside, Topside, Rib roast, Fillet و غیره است.

کمپسیون گوشت کنیا از حمل کننده‌های گوشت مجاز خود برای رساندن محصولات به مراکز فروش مختلف استفاده می‌کند. حمل کننده‌ها برای تحویل راه دور به یخچال مجهز هستند و همیشه حفظ زنجیره سرما در هنگام توزیع محصول رعایت می‌شود.

بازارها و محصولات کمپسیون گوشت کنیا

کمپسیون گوشت کنیا محصولات گوشتی را به بازارهای بین‌المللی غرب آسیا (از جمله امارات، کویت، قطر و عربستان)؛ شرق آفریقا (از جمله تانزانیا و اوگاندا)؛ مرکز

ماموریت کمپسیون گوشت کنیا تهیه، فرآوری و بازاریابی گوشت و فرآورده‌های گوشتی با کیفیت بالا با قیمت‌های رقابتی با استفاده از سیستم‌های کارآمد، موثر و سازگار با محیط زیست برای جلب رضایت مشتری و سایر سهامداران است. چشم انداز این مجموعه نیز مطرح شدن به عنوان یک شرکت فرآوری گوشت و محصولات گوشتی در کلاس جهانی است.

ظرفیت و شرایط تولید کمپسیون گوشت کنیا

کمپسیون گوشت کنیا ظرفیت تولید و زیرساخت‌های گسترده‌ای دارد. ظرفیت کشتار ۱۰۰۰ دام سنگین در روز و ۱۵۰۰ دام سبک در روز در کشتارگاه «آتی» در نزدیکی نایروبی و ۲۵۰ دام سنگین و ۵۰۰ دام سبک در روز در مومباسا در این شرکت وجود دارد. دام‌ها توسط افسران دامپزشکی مسئول کارخانه در بوما دریافت، حداقل ۱۲ ساعت نگهداری شده و مورد بررسی قرار می‌گیرند و در این مدت فقط با آب تغذیه می‌شوند. قبل از اعزام حیوانات برای کشتار، بازرسی‌های قبل از کشتار انجام می‌شود.

روند کشتار کمپسیون گوشت کنیا بسیار دقیق است و اطمینان حاصل می‌کند که کلیه اقدامات بهداشتی برای محصولات با کیفیت در نظر گرفته شده است. ذبح به صورت حلال انجام می‌شود و حیوان حدود ۷ دقیقه در امتداد نوار نقاله خونریزی می‌کند. بررسی‌های کلینیکی کامل توسط بازرسان واجد شرایط دامپزشکی دولت که مستقل از عملیات کمپسیون گوشت کنیا هستند، انجام می‌شود. این امر به منظور اطمینان از کیفیت بالا و ایمنی محصولات انجام می‌شود. لاشه شقه، شسته، توزین و درجه بندی می‌شود. حیوانات طبق مشخصات مندرج در KMC act cap 363 درجه بندی می‌شوند. درجه بندی

آفریقا (از جمله جمهوری دموکراتیک کنگو)؛ و شمال آفریقا (از جمله سودان و مصر) صادر می‌کند.

کمیسیون گوشت کنیا از زمان بازگشایی، هر هفته به طور متوسط ۵۰۰ تن گوشت تازه و منجمد بز، بره و گاو را از طریق هوایی، زمینی و دریایی صادر می‌کند. محموله‌های صادراتی مانند لاشه‌های کامل، برش‌های مختلف گوشت، محصولات کنسرو شده و سایر محصولات فرآوری شده به صورت حرفه‌ای و بهداشتی برای بازارهای مختلف بسته‌بندی می‌شوند.

محصولات ذیل برای فروش صادراتی در کمیسیون گوشت کنیا تولید و ارائه می‌شود: لاشه کامل گوشت گاو، گوشت بره و بز هم سرد و هم منجمد؛ برش‌های ویژه شامل fillet, topside, sirloin, rump steak و...؛ محصولات فرآوری شده شامل beef burger, meat balls, pet food, sausages, stir fries, marinated products, corned beef و...؛ محصولات کنسرو شده شامل ox-tongue meat و pet food شامل جانبی شامل blood meal, skin and hide, tallow, and bone meal, ox-mask, ox-skull, ox-gall, horns and hooves, ears, pizzle و...؛ کله پاچه - جگر و... .

کمیسیون گوشت کنیا دارای درجه بندی‌های گوشت Commercial و Standard, FAQ, Choice, Prime است که بز و گوسفند مشمول شرایط درجه‌بندی نمی‌شوند.

الزامات صادرات کمیسیون گوشت کنیا

کمیسیون گوشت کنیا به اطلاعات زیر از مشتری‌های صادراتی نیاز دارد: نام شرکت، یادداشت مشخصات پروفایل؛ شماره پین سفارشی؛ پیش بینی هفتگی/ ماهانه از حجم صادرات به تن؛ مشخصات یعنی سن و وزن

گوشت گوسفند، بز و گاو؛ و نامه عدم مخالفت کشوری که به آن صادرات انجام می‌شود.

اسناد و مدارک صادراتی که توسط کمیسیون گوشت کنیا ارائه می‌شود: گواهی مبدا Certificate of origin؛ گواهی دامپزشکی؛ گواهی بهداشت؛ گواهی حلال؛ و فاکتور پروفرما Proforma invoice.

استانداردهای و تأییدیه‌های بهداشتی

کمیسیون گوشت کنیا همواره تمام مواد اولیه خود را با توجه به استانداردهای کیفیت بالا تهیه می‌کند. رویه‌های سختگیرانه در تهیه دام رعایت می‌شود. بازرسی‌های دقیق دامپزشکی از حیوانات در مزرعه، هنگام پذیرش، طی فرآیند ذبح و همچنین هنگام ارسال محصولات رعایت می‌شود. کمیسیون گوشت کنیا دارای گواهی نامه کیفیت ISO22000: 2005، برای مدیریت امنیت غذایی است. این مجموعه همچنین دارای گواهی نامه حلال بوده و محصولات آن مطابق با الزامات اداره استاندارد کنیا (KEBS) است.

دارا بودن گواهینامه ISO 22000: 2005 امتیاز رقابتی مهم کمیسیون گوشت کنیا در صنعت گوشت جهانی است. سیستم مدیریت ایمنی غذا برای پوشش فرآیند تهیه دام، فرآوری و توزیع گوشت و فرآورده‌های گوشتی طراحی شده است. هدف این کمیسیون به عنوان یک کشتارگاه صادراتی، دستیابی به محصولات ایمن رضایت بخش و با کیفیت مناسب است که با نیاز مشتری و انتظارات بازار سازگار باشد.

برای اطمینان از حفظ وضعیت مندرج در گواهینامه ISO ، برنامه‌های بهبود مستمری در نظر گرفته شده است. کمیسیون برای نظارت بر انطباق فرآیندهای تولید و محصولات نهایی آزمایشگاه مجهزی در اختیار دارد. کلیه

مواد ورودی برای استفاده در بخش‌های فرآوری کاملاً بررسی می‌شود تا از مطابقت با لازم‌الاطمینان حاصل شود. لاشه گوشت گاو ذبح شده برای حداقل ۴۸ ساعت سرد می‌شود که در آن مدت دما و رطوبت از نزدیک کنترل می‌شود. این فرایند برای شل کردن ماهیچه‌ها و در نتیجه دستیابی به گوشت گاو استراحت کرده است که نرم و دارای طعمی بهتر است. این یک ویژگی کلیدی است که گوشت کمیسیون را از دیگران متمایز می‌کند. همچنین با کمیسیون گوشت کنیا، شرایط ایمنی غذایی شما تضمین می‌شود.

کمیسیون گوشت کنیا مداوم مهارت‌های همه پرسنل را از طریق آموزش‌های داخلی برای حفظ استانداردهای کیفیت بالا ارتقا می‌دهد. کمیسیون معتقد به حمایت از سلامت عمومی، رضایت مشتری و انطباق با قوانین نظارتی است. این کمیسیون با مقامات نظارتی همکاری می‌کند تا اطمینان حاصل کند که محصولات، جایگاه برتر خود در بازار داخلی و بین‌المللی را حفظ می‌کنند.

روش تهیه دام کمیسیون گوشت کنیا

کمیسیون گوشت کنیا یک اداره دام جداگانه دارد که بر تهیه مواد اولیه (دام) و تحویل مواد مشابه به کارخانه نظارت دارد. کمیسیون گوشت کنیا با مجوز از اداره خدمات دامپزشکی که مسئول کنترل بیماری در کنیا است، دام را فقط از مناطق عاری از بیماری خریداری می‌کند. کمیسیون گوشت کنیا دامها را از صاحبان دام، تجار، دامداران و گروههای سازمان یافته تجارت دام خریداری می‌کند. سیستم پرداخت کمیسیون گوشت کنیا بر اساس وزن لاشه است که معمولاً به عنوان وزن استاندارد لاشه گرم (HSCW) شناخته می‌شود. در صورت نیاز انواع دیگر خرید را نیز می‌توان در نظر گرفت.

روش تهیه دام به کمیسیون گوشت کنیا به شرح ذیل است: تهیه فرم سفارش از دفتر دام کمیسیون گوشت کنیا؛ تهیه نامه عدم مخالفت از طرف افسر دامپزشکی کمیسیون گوشت کنیا؛ کلیه حیوانات باید از بیماریهای فرامرسی مصون باشند؛ کلیه حیوانات باید قبل از بارگیری برای بیماری پا و دهان و سایر بیماری‌های مخاطی، توسط افسران دامپزشکی محلی بررسی شوند؛ همه دامها باید با مجوز جابجایی معتبر صادر شده توسط افسر دامپزشکی منطقه از منطقه استقرار خود حرکت کنند؛ همه دامها باید با کامیون به مقصد منتقل شوند؛ تمام جابجایی‌ها باید بین ساعت ۶ صبح تا ۶ بعدازظهر انجام شود؛ تحویل همه دامها به کمیسیون گوشت کنیا باید به ترتیب و طبق یک برنامه توافق شده بین صاحبان و مدیر دام این کمیسیون باشد؛ حداقل مقدار تحویل ۱۰ راس گاو (بار کانتر) یا معادل بار کانتر برای گوسفند و بز است؛ کمیسیون گوشت کنیا به دلیل مقررات دامپزشکی نمی‌تواند دام را با سم دریافت کند؛ حیوانات باید حداقل ۳۰ روز قبل از حمل و نقل سالم و تحت مراقبت باشند؛ و هنگام ورود، افسر دامپزشکی در کمیسیون گوشت کنیا حیوانات را قبل از تحویل بررسی می‌کند. وجود هر حیوان مشکوکی، منجر به رد کل بار می‌شود و تحت هیچ شرایطی تخلیه بار انجام نمی‌شود.

قیمت

براساس اعلام شرکت زایک، قیمت برای تحویل در فرودگاه مهرآباد تقریباً به قرار ذیل است: گوشت گاو، ۵٫۸ دلار؛ گوشت گوسفند، ۷ دلار؛ و گوشت بز، ۶٫۵ دلار.

منبع: معاونت دیپلماسی اقتصادی وزارت امور خارجه، زمینه‌های صادرات گوشت و دام کنیا به ایران، ۲۰ اسفند

۱۳۹۹. در: <https://b2n.ir/y16789>

در حاشیه

حمایت نظامی پهلوی از دولت کنگو در یک جنگ داخلی به روایت روزنامه‌ها

طبق گزارش ۸ دی ۱۳۴۱ روزنامه اطلاعات، ارتش پهلوی در این سال، چهار جت جنگی برای "نبرد با قاتلین لومومبا" نخست‌وزیر کنگو به این کشور ارسال کرد. تصویر صفحه اول روزنامه اطلاعات منتشر شده در تاریخ ۸ دی ۱۳۴۱ را در زیر

ببینید:

جنگ کنگو دوباره آغاز شد

نیروهای (چومبه) سر بازان ملل متحد را زیر آتش مسلسل و خمپاره گرفتند

اطلاعات

شنبه هشتم دی ماه ۱۳۴۱ - تک شماره ۳ ریال
سال سی و هفتم - شماره ۱۰۹۸۵

ایران ۴ جت جنگی بکنگو میفرستد

اوتانت، دبیر کل سازمان ملل متحد بخاطر این کمک مهم از دولت ایران سپاسگزاری کرد

برای نبرد با قاتلین لومومبا

مقررات جدید استخدام کشوری

در جلسه‌ای با حضور آقای نخست‌وزیر و عده‌ای از وزیران مورد بررسی قرار گرفت جلسه امروز که در دفتر کار آقای وزیر دارای تشکیل شد تا چند ساعت بعد از ظهر ادامه پیدا کرد ساعت ده‌ویج امروز بمواز خانواده چومبه در صفحه ۱۳ ستون اول

برف و یخ

قاره اروپا را پوشانده است

برای شدت سرما حتی درختان لیبو و نارنج کشور گرمسیر اسپانیا یخ بسته است

حرارت در بعضی از کشور های اروپا به ۲۰ تا ۳۱ درجه زیر صفر رسیده است

سواحل مدیترانه که اقامتگاه قتلای تروتمندان اروپایی است تبدیل بیک پارچه برف و یخ شده است

در صفحه ۲

نوکر منزل زن جوان اربابش را با قساوت سر برید

بروین بزهان که سیمهه بیس ازدواج کرده بدنیال یک مشاجره گناه توسط نوکرش در اطاق حبس شد و بالاخره پس از نیم ساعت مقاومت بقتل رسید

قاتل که فیلا در خانه پدر بروین نوکر بود پس از ارتکاب قتل از طبقه چهارم ساختمان خود را بیجاپ پرتاب کرد ولی در نتیجه

خبرگزاری فرانسه گزارش داد چومبه توسط سازمان ملل بازداشت و تحت نظر است

به اتباع آمریکا و ماوردان غیر نظامی سازمان ملل دستور داده شد ضمن ایستادگی را که مرکز نبرد است تخلیه کنند

در صفحه ۴

نخست‌وزیر در يك مصاحبه تلویزیونی گفت :

ما بقصاوت مردم ایمان

دو گل بایران می‌آید

خبر اعزام جنای ایران به کنگو بوسیله دبیر خانه سازمان ملل متداول شد

نیروی هوایی اعلام کرد که یک هفته پس از دریافت دستور جنایا پسوی کنگو پرواز خواهد کرد

امروز مقامات مطلع سیاسی خبر اعزام چهار فروند جت افسه ۸۶ نیروی هوایی شاهنشاهی به کنگو را تأیید کردند .

این جنایا بنا بقصاید اولوات دبیر کل سازمان ملل متحد از طرف ایران در اختیار نیرو های سازمان ملل در کنگو قرار میگردد .

بنه در صفحه دوم ستون اول